

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 2.—Núm. 71.—Diumenge 8 de Desembre de 1901.

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volem Corts catalanes, no sols per estatuir nostre dret, lleys civils sino tot quant se refereixi a la organizació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia ls plets y causas: volem ser arbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volem, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris o diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

NOSTRES ACTES

Si hermós resultà l'acte de firmar la alocució dirigida al poble de Tarragona pera despertar sas dormidas energias, molt més hermós y important ha sigut lo de firmar l'instancia contra l'acort de l'Ajuntament de fetxa 29 de Novembre darrer, qu'en sessió de segona convocatòria y per una exigua minoria s'ha volgut divorciar de l'opinió pública de Tarragona y de Catalunya tota.

Aquest excés d'amor a la patria grande's ha posat en evidencia devant de sos conciutadans, probant que aquest amor és sols de pura conveniencia, perque's que no s'estiman y reneguen de sa mare, de sa familia y de sa terra, may podem estimar a la mare, a la familia y a la terra dels altres, grèu sintoma això de degeneració, perque a l'igualtat absoluta sols hi van las lleys de la involució y de la mort.

Y saben perque tot? Senzillament, per la por de que no's arribi pera satisfer sos vicijs y concupiscencias. Volen la patria grande, però no robusta, forta, poderosa y dignificada, sino perque hi puguin trobar poch such y molts talls.

Lo deber de patriotisme res los importa, y per això no será aquest lo darrer afront que rebrán y més avuy qu'el moment reivindicador dels drets y llibertats de la patria catalana és secundat per tots los fills de la terra sens distinció de classes socials y que tothom ha reconegut l'obligació de cooperarhi a mida y mesura de son valiment y de sas foras, considerant al que no ho fa com un bort y renegat que's fa acreedor al menyspreu de sos conciutadans.

Ah, si; Tarragona envoltada en sa tenebrosa mortuaria, mira als seus fills, fiers tarragonins, a n'aquests cegos de conveniencia y masells de l'anima que s'oposan al moment humà, patriòtic y social del Catalanisme, quals previsions són de que ns estimem, dignifiquem y progressem; que tots, pobres y rics, tinguem representació veritat y no que l'arrendin y la suplaatin los polítics vividors fentne una ganga sempiterna d'unes quantas familias, deixant pera ls homes honrats y dignes que carreguin solament ab los debers.

Havem dit que l'acte darrer de protesta aparegué hermós y important, perque realisant lo gran ideal del Catalanisme s'han agermanat tots los fills de Tarragona, alts y baixos, rics y pobres, fonsente en una sola y ben avinguda familia, desprenentse d'aytal esforç lo contrast de la conducta afrentosa dels que apartats d'aquest hermós, ideal reneguen de sa propia mare patria, trepitjant sa llengua, sas lleys y sas tradicions venerandas, sens donarse compte precisament de que cada dia, cada hora y cada moment ho sancionan ab sa mateixa practica.

Tarragonins: mireu's bé als que vos han escupit al bell mitj del cor y de la cara, y d'aquesta hora en endavant treballen més que may junts per la salvació de Tarragona y de Catalunya. Es una missió patriòtica a la que tots hi venim obligats, cada hu en la esfera d'activitat de nostras relacions y de nostras influencias, sigui la que sigui nostra posició social.

Però més lo dever crida als que ocupan llocs envejables y preeminents. Aquests, ab l'exemple, és necessari que treballin per esvanir l'odi de classes y pera que la pau y la concordia regni entre ls humils y ls poderosos, com en los temps gloriosos en que Catalunya era senyora y majora de si mateixa y gaudia de la més completa autonomia.

Acceptant com accepta'l catalanisme militant tots los medis justos y honrats, rebutjant tots los demés, ni un tant sols dels catalans dignes que desitjin la veritable llibertat de sa Patria deixan de tenirhi perfectament dintre d'ell son lloch.

Preocupemse tots donchs de la millora moral y material de Tarragona y de Catalunya. Preocupemse també de dignificar com se mereix y li pertoca a la classe obrera, fent que la pobresa no sigui un signe d'incapacitat pera exercir los càrrechs administratius. Aixis pobres y rics, animats d'un mateix esperit cristià y patriòtic, acullits sota l'ombra benèfica de las quatre barras, servarem ben dreta la senyera contra totas las ponentadas.

¡QUI PARLA!

Es un cas ben notable y digne de que s'hi fixi l'atenció dels bons ciutadans. Los que més motius tenen pera callar, los que si regiran lo fons de sa concien-

cia han de regoneixe que conscient o inconscientment no han fet en sa vida política altra cosa que actes reprobats per tothom, los que deurían avergonyirse de passar pels carrers donant la cara al poble honrat que ls tolera, són aquils que més cridan, los que ab un atreviment sense exemple pretenen dirigir l'opinió y ser fidel reflexo de las aspiracions de la ciutat.

Afortunadament lo temps no passa envadadas, y pochos són los que avuy no sapigan lo cas que se'n ha de fer de las infladas pretensions de quatre senyors que s'entretenen, a falta d'altra distracció, ventantse mútuament l'incenser desde l'orgue de la masoneria gobernante o de la conservaduria acéfala. Tots los coneixem, sabem lo que valen y representan, o mellor, lo que no valen ni representan, y la gent sensata s'ha acostumat ja a mirarlos ab l'indiferencia y l' despreci més grans y merescuts.

Però no n'hi ha prou. Es necessari que cada dia's qui gaudeixen quelcom d'independencia y tenen sobrada entesa de caràcter, s'imposin lo sacrifici de mostrar al poble quins son los aixierits que l'han fet servir d'escambell pera satisfer neics orgulls primer, pera explotarlo després y pera posarlo en ridícul, per fi, tirantli a la cara l' llot ignominios d'un seguit de baixesas.

Quan aquestas migradas oligarquias caciquistas que han portat a Tarragona al desgavell y a la miseria, s'han donat de que'l seu predomini s'acaba mercès al desveltament general que en totas las classes socials se nota, volen deturar la empena decidida dels bons ciutadans, enganyant al poble y fentli sospitar que los nostres ideals inclouhen desitjos d'enlayrament d'unas poblacions en perjudici dels seus. Aquestes cam separatistas y atentavam contra l'integritat de la patria, d'aquesta patria que no és pera ells altra cosa que la continuació del seu poder y de la seva influencia. Avuy, destruint aquell argument, explotan la senzillesa d'alguns donant a comprendre que'l Catalanisme no significa altra cosa que'l predomini de Barcelona sobre las demés ciutats catalanas.

Es natural fins a cert punt que'l qui obra y ha obrat sempre de mala fe no repari en la bondat o malicia dels arguments qu'emplea quan tracta de defensarse. Però resulta vergonyós que ls mateixos causants de la nostra decadencia, fassin veure avuy que la ploran y se'n condolguin ab tristes exclamacions y hipocritas paraulas de recansa.

Perque, és lo que tothom se pregunta. ¿Que han fet aquests senyors, aquestas mal anomenadas classes directoras per la prosperitat y pel pervindre de Tarragona?... Donchs, senzillament: si s'ha tractat d'implantar industrias, s'hi ha oposat directa o indirectament; si s'ha dotat a Tarragona d'una mellora important que si no hi hagués hagut medis—que n'hi havia y ja arribara ocasió de senyalarlos—per decoro's tenia de conservar, l'han deixada perdre, venentla com a ferro vell; si ha vingut lo representant d'una empresa de ferrocarrils demanant protecció pera una obra que havia d'esser la vida del nostre port, l'han despreciat y l'han tractat de ximple; si alguna vegada s'ha remogut la conciencia del poble en contra de l'explotació de certs sindicats, y s'ha iniciat l'idea de construir una fabrica que més que Parchis mòvils y Liquidadoras, podria donar vida a Tarragona.... ni han escoltat al poble, ni han apoyat cap idea salvadora.

Y són aquests los que parlan de *barcelonisme* y ls qui sense oposarhi cap argument serió, combaten las nostras ideas reivindicadoras de la personalitat de Catalunya? Y són aquests los qui, contra tots los principis de la ciencia sociològica, rebutjan l'autonomia de la nostra Terra? Ah! Lo dia de las grans justicias s'acosta, y a mesura que'l temps passa ls bons tarragonins, los que pensan, los que treballan y pagan, van convencentse del cas que'n deuen fer d'aquesta genteta que ab la capa d'un patriotisme fals y d'un amor a la ciutat que may han sentit, fa tants anys que desgavellan tot lo que tocan y ns avergonyeixen devant de las demés poblacions de Catalunya.

Es inútil que's rebreguin en lo pou pregón de sas passions innobles y de sas criminals concupiscencias. Nosaltres seguirem la nostra via, y amparats en la bona fe y honradesa dels nostres actes, ensenyarem al poble ls procediments que deu emplear pera acabar d'una vegada per sempre ab tot lo que constitueix una remora pera'l seu progrés, pel seu enlayrament y per la seva cultura.

¿Qui són los separatistas?

Parlant de Catalanisme ab motiu de la proposició Castellarnau que va aprobar l'Ajuntament pel vot de vuit regidors, deya l'altre dia un amic meu: Això és una Babel, ahont ningú s'entén.

Y tinch pera mi que li sobrava la rahó a l'autor de la frase, donchs estem en plena confusió de llenguas, que ns pot portar, si no possem senyans y altres, a una lluyta de barri a barri, de carrer a carrer y fins d'individu a individu dintre una mateixa familia, ab gran dany pera la pau moral de Tarragona, que necessita ab urgencia desesperada de totas las activitats y de totas las energias pera la seva salvació.

Y que s'agravi'l mal que venim patint arribant lo contagi fins als enteniments que deuriam tenir per més ben equilibrats, nos ho demostra l'acort de l'Ajuntament censurant al Dr. Robert per l'exposició de las doctrinas que va fer al Congrés, y las afirmacions qu'ha fet part de la nostra premsa diaria ab motiu de l'esmentat acort, que tant ha pogut perjudicar la serietat del Cos municipal y'l bon nom de Tarragona.

Sols per aquesta ofuscaió de l'enteniment—donchs no vull creure que siga per malicia de la voluntat—se pot explicar que *La Opinión* y'l *Diario de Tarragona* hagin dit ab una irreflexió inexplicable tractantse de qui té per missió la d'educar, ilustrar y dirigir al poble en sos judicis extraviats, que'l *Catalanisme* és separatista y que aquí sols se tracta del *Catalanisme*. Barcelonès, «con cuyo triunfo nuestras clases productoras verían amenazadas sus industrias y con ellas, el porvenir de Tarragona, que por algo se llama Fielísima y Fielar».

Deixem apart lo de *fielísima y fielar*, y ejemplar, ja que de comentarli pel sentit que se li vol donar y per l'ocasió ab que es retréu, podriam ferir lo sentiment patriota del mateix qu'ho ha redordat; si és bon tarragoní y per consegüent català, pera examinar avuy únicament si és racional lo fonament en que's basa això del *Catalanisme separatista*. Lo del *Catalanisme* barcelonès que destruria el porvenir de Tarragona, ja ho tractarem un altre dia ab més temps y espay del que podem disposar.

Lo Catalanisme consisteix en regoneixer la vida espontània de la regió catalana, reclamant per totas las regions lo que té cada una d'ellas de peculiar y privatiu. Ja a Espanya, com a precedent, cal recordar que varen existir las Corts de Valladolid, reunidas en lo regnat de donya Juana la Loca, en las quals los procuradors feren valdre l'expressió de que *cada tierra tiene su seso*, y que ls usos y lleys que són convenientes en unas, poden ser perjudicials en altres. Los mals del Centralisme han despertat lo moment catalanista. Per existir en la Naturalesa los drets individuals, los he reconegut. De la mateixa manera reconech los drets de las personalitats socials.

Tot això ho va dir un home tan eminent y pensador tan il·lustrat com lo senyor Azcarate en un notable treball que va publicar, y que va resultar una clara y metòdica exposició de doctrina en favor del Catalanisme, y ahont consignà que, «el error de la Revolución consistió en no reconocer más personalidad que la individual, postergando a las personalidades colectivas, dentro de las cuales deben considerarse a las regiones».

En tan bona companyia, donchs, que no creyem sigui gens sospitosa pera ls nostres contrincants, bé podem creure que'l Catalanisme és una acció social, quin cos de doctrina'l forman las resolucions de las sevas Asambleas ampliament discutidas y imbuidas molts de ellas d'un esperit modern com se pot observar en algunas de las mateixas Bases de Manresa, y que tendeix a la salvació d'Espanya; ja que és indubtable que Catalunya, que no vol morir, desitja salvarse ab Espanya, si aquesta allisonada per l'experiencia escolta la veu de la rahó y del bon sentit, y s'aparta d'aqueixos viaranyes que obcecada y enganyada vé recorren, y per ahont ha deixat malmes l'Imperi continental y colonial de Carles V y ha perdut totas las possessions que la Confederació catalana-aragonesa li aportà.

Senyalar donchs en benefici de tots lo verdader camí que s'ha de seguir, los perills possibles en que s'ha de caure si no's deixa la perillosa ruta que's vé recorren, que això y sols això significan las resolucions de las Asambleas catalanistas, és per aquest modo de procedir separatista lo Catalanisme, com ahirant *La Opinión* y'l *Diario de Tarragona*.

L'empena ferma qu'ha prèns en pochos anys lo Catalanisme, demostra la bondat de la seva doctrina, y és un fet molt singular digne de ser observat y meditat que a Catalunya, quant signifiqui patriotisme, inteligencia y treball, estiga en contra d'un sistema que ab los seus desacerts ha provocat la ruina d'Espanya y ha destruït las hisendas particulars.

Per això és de creure que las salvadoras doctrinas exposadas per lo Dr. Robert en lo Congrés, fructificant més tart en las regions d'Espanya, salvantse aquestas ab Catalunya, quan recordant aquella célebre frase d'en Bismarck—«se pot ser bon sajó o bon bávaro, sens deixar per això de ser excelent alemán»—reconeguin y's convensin de que ls únics separatistas existents a Espanya són los prohoms de la política madrilenya y provincial que viuen y mangonejan a l'ombra d'aquesta intolerable y absurda centralisació que venim petint y que sols se preocupan de fer bonas digestions.

Que això succehirá tart o aviat, no'n tenim cap dupte. Vegis també com així ho cráu una revista tan poch sospitosa pels anti-catalanistas y tan acreditada com la que's publica a Madrid, ab lo titol de *España*.

La verdad es una. El problema catalán no tiene solución, porque se parte en Madrid de que toda idea regionalista implica la contraria a la unidad de la nación española. Sin ese prejuicio, el problema se resolvería a satisfacción de todos. Hoy los oradores centralistas, y con la prevención indicada, son los Simacos del tiempo de Diocleciano cuando ordenó la última persecución de los cristianos, cediendo a la palabrería de aquél, que pretendió demostrar que eran los enemigos de Roma y del Imperio. El discurso de Simaco que el gran Chateaubriand pone en su obra inmortal *Los Mártires*, en labios del gran Pontífice, Tomás, candidato derrotado, ab

tífice pagano, es igual a los que recientemente se han pronunciado en el Parlamento. Leanse unos y otros discursos y se verá que son idénticos en el fondo. Las tradiciones de la Roma antigua, el culto de las Vestales, el recuerdo de las glorias pasadas, las luchas contra Cartago, los lauros mil de cien generaciones y aun los desastres del Tránsito y Cannas, impedían que Roma oyese siquiera las quejas de los cristianos que trataban de implantar una doctrina regeneradora y de paz, sino de hundir un pasado de glorias de la patria romana y hacerle el juego a los enemigos del Imperio.

A pesar de ello, la ley se abrió paso, y la revolución cristiana se hizo y triunfó con Constantino.

Aquí la cuestión catalana, virgen en el día, tiene todas las contrariedades de aquella que los apóstoles predicaron y les hizo tildar de enemigos del Imperio.

España no quiere comprender el problema y deja, como el cubauo, que se rompa en manos de otro. La solución sería aceptarlo, como los autonomistas en 1890 aceptaban las reformas de Maura si con ellas se satisfacían las necesidades de Cuba.

Si además de opiniones tan autorizadas como las que acabem de registrar, convenim tots en que la política a Espanya no és art de governar, sino que's vé reduhint a una lluyta personal bisantina y a un joch d'equilibris pera disposar perpetuament del pressupost, y no fa bé Catalunya, que té dret a la vida, d'aixecar la seva veu demanant moralitat, justicia y reformas salvadoras?

Y bé; ¿qui són ara ls separatistas? Los que creuen necessari que's prenguin altres orientacions pera que Espanya sigui un poble prósper, fort, lliure, rich y modern, óls que defensen lo règim unitari que va resultant lo més poderós y segur dels disolvents?

CONTRAST

L'ofereix y molt remarcable la virtut de las adoradas Bases de Manresa, posada enfront del vici y la corrupció de la política espanyola.

Aquesta, d'un xerrayre poca-solta o d'un sabi mentider o d'un despota orgullós, ne fa un amo del parlament o una esperansa de la patria (?) o un Déu de las Espanyas que's vol menjar mitj mon y no conseguix sino portar l'Estat espanyol a l'últim grahó de la vergonya y de la deshonra.

Al seu amparo y baix sa directa protecció, tota la gauduleria ab desvergonyiment, tota la ineptia ab xerrameca, tota la *hidalguia* tronada, tota la pilleria ab levita, invadeix com desoladora plaga aquest desgraciat país, saquejantlo, befantlo y arrebassantli fins la darrera esperansa de sa possible regeneració.

Ab són baf pestilentíu que sas colonias totas s'apartin d'ella com d'un apatat, sense reparar si'l seu apartament costará més o menys riu de sanch; donchs que si logran separarse d'ella,

tota la sanch derramada la consideran ben esmersada.

Baix la seva funesta direcció, la diplomacia no és diplomacia; l'exèrcit no és exercit; la marina de guerra, no és de guerra, ni és marina; lo sufragi és un tupti; la justicia....; la llibertat, *jordeny mando!*; l'integritat, cada bugada pert un llenso; y si ho haviam de dir tot, abans s'acabaria'l paper.

Comparin aquest programa qu'he transcrit fins ara y qu'esta actualment desenrotllant la política espanyola y de quin desenrotllon deyal' grrran Cánovas *continuación de la historia de España*, (de quina historia, Déu fassi qu'aviat se acabí'l paper pera poguerne comensar un'altra), comparinlo, dich, ab lo programa anunciat en las memorables Bases de Manresa.

No més los propòsits de sos inspiradors de redactarlas ben aviat perque l'Estat espanyol caminava depressa cap a sa total ruina y calia que ls aconeximents no trobessin al poble català desprevint quan arribés lo dia, això sol, ja és una profecia, quina realitat toquem avuy.

Lo considerar sustancial lo que ls polítics centralistas consideran accidental, com és la restricció de la seva soberania, y accidental lo que ells consideran sustancial, com és la forma de govern, avuy per ells la monarquia, (per ells naturalment que ho és molt sustancial), reclamant lo total y complet regoneixement de la personalitat catalana, y la plena soberania de la nostra nacionalitat, en aquells temps que ls mateixos catalans los tractavam de ximples, ompla de gloria als benemèrits patriotics qu'ab tantíssima de previsió saberen obrar.

Y la virtut principal d'aquestas ja famosas Bases, no consisteix precisament en la seva *llegitimidad*, sino en son esserit sibles.

En la seva *llegitimidad* son sibles. Tan saludable esperit las informa que s'infiltran en l'anima de tots los bons catalans, enfortintlos en son sagrat amor a la patria, fins a l'extrem de resistir en plé parlament lo baf mortal del centralisme, que fins avuy no l'havia pogut resistir sino l'anima privilegiada, l'anima de més tremp, l'anima virtuosissima que durant lo passat sigle vegé neixer la terra catalana, y qu'ha abandonat sas mortals depullas ara precisament que aquesta terra renaix al calor de las ideas que tingueren a n'ell per apòstol durant tots los dias de la seva pelegrinació en aquesta vida.

S'ha dit molt aquests dias al Congrés que la desgracia unex més estretament tots los membres de la desgraciada familia pera resistir plegats los contrastes.

La gran familia catalana s'unex estretament sotal's replechs de las adoradas Bases, pera combatre als causants de nostras desgracias. Prenguin exemple las demés familias del poble espanyol y regoneguin en lo Catalanisme ansias de vida y en la política espanyola baf de mort.

V. ESTREM.

Falset, 4 Desembre, 1901.

BARCELONISME

Los dos periòdichs caciquistas, després d'haver tocat tots los registres de l'orga, fins aquells que estan vedats a la premsa seria, sortiren lo diumenge passat tocant la mateixa sonata, però ab tan poch dissimulo, que no solament empleavan los mateixos arguments, sino idénticas paraulas. Ab això no feren més que demostrar que un y altre obeixen al mateix director d'escena en la representació de la comedia política que estan representant pera donar al públich gat per llebra.

Asseguran, ab l'autoritat que *motu proprio* s'han prèns, que'l catalanisme no és altra cosa que barcelonisme, y després de sentar aquesta premissa, sense probarla, naturalment, perque això's hi donaria massa feyna, ne trèuen la consecuencia de que tenim d'anar contra Barcelona, per ésser aquesta la que ns absorbeix y no ns deixa prosperar.

Tothom sab que dintre'l terrier econòmic, las grans poblacions donan vida als pobles que tenen més aprop d'ellas y no afavoreixen pas als que n'están relativament distanciat. Aquest és un fet tan conegut aquí com a l'extranger, puig tant París, com Londres, Berlin, Hamburgo y molts més plassas mercantils d'importancia, absorbeixen los negocis, per l'absorció natural dels grans núcleos de capitals, que ja sigan dedicats a l'industria o bé al comerç, donan vida a veritables y importants fonts de riquesa.

¿Poden los petits ports lluytar ab los grans ports? No; perque ports com lo

nostre tenen un petit moment mercantil, en exacta relació amb l'importància y riquesa de nostra comarca, mentres que a Barcelona, y qui diu Barcelona diu Marsella, Gènova, Liverpool y d'altres centres mercantils d'Europa, hi fan cap linies de vapors de tot lo mon y s'hi embarquen y descarregan mercaderies de totes classes. Hi ha donchs la diferència d'un gegant a una formiga.

Avuy que'l temps és or y que las comunicacions per via de terra s'han de fer lo més depressa y econòmicament possible, un factor importantíssim en la vida dels pobles ne són los ferrocarrils. ¿Una població petita, pot tindre lo nombre de linies y de facilitats qu'una de gran y a més de gran, centre importantíssim de comerç? Clar que no, y d'aquí que'l ferrocarril s'han irremissiblement uns rius que porten a las grans ciutats una part de la vida dels pobles petits.

Dintre de las condicions d'una lley econòmica humanament impossible de desfer, los pobles petits deuen aprofitar tot lo aprofitable, treballant pera procurar elements que puguin competir ab los similars de las grans poblacions, y aquests elements se troben en l'economia dels preus de producció, puig en los pobles petits la vida és més barata y per conseqüència la mà d'obra a límit més reduït. La economia en la producció fa que moltes indústries s'escampin y se allunyen dels grans centres, afavoridas també per la facilitat y baratura dels transports.

A pocas horas d'aquí hi ha una altra ciutat que relativament a Barcelona's troba en las mateixas, o més ben dit, en pitjors condicions que la nostra, puig nosaltres al cap y a la fi tenim lo port. ¿Com s'explica que a Reus s'hi mantinguen algunes antigas indústries y encara se'n crehin de noves, y aquí las pocas que hi ha hagut s'han traslladat a Barcelona o han plegat? Pera nosaltres, l'explicació és aquesta: los nostres vehins bé o malament són treballadors, mentres que aquí en general no tenim l'hàbit del treball. Trist és confessarho, però és la veritat neta y peleda.

Será per l'influencia de l'element foraster o per lo que siga, lo treballar nos put. Acostumats a fer lo senyor, no's preocupem més que de passejar, y aixís s'explica que tota idea pera donar a Tarragona elements de treball, no trobi'l terror abonat ni capitals que l'ajudin. Alguns suposan que a Tarragona no ne hi ha de capitals, y en això van equivocats; n'hi ha y molts, però són diners que no més serveixen pera apagar l'incensament set de l'Estat, y pera que produheixin lo que produheix cada trimestre l'estidura de tallar cupons.

De la decadencia de Tarragona no li donem la culpa a Barcelona, perquè no la té; la tenim, però tota, nosaltres, que som uns farsos, farsos y farsos.

democràcia la escarniment contra

remones de la joia y que no donem ni un paso ni un peso pera res, com ja és fama aquí y fora d'aquí.

Los que han mangonejat la cosa pública de molts anys y que ab lo seu abandono, han fomentat lo *dolce farniente* dels tarragonins, y que per negligencia permeteren que'l direites nos xiulin cada dia al passar los trens a la vista de Tarragona, com dihent *ahi te pudras*, no són los més autorisats pera titllar al catalanisme de barceloní, quan precisament és tot lo contrari. Y molt menys poden parlar d'aquestas cosas los descasats polítics que cada dia surten ab diciters contra Barcelona y que pera probar llur *tarragonisme*, lo primer que han fet ha sigut enmanllevar cachaes a Barcelona. Mariano, Castellar y Gassol, jahont viuen? A Barcelona, allí hi tenen los interessos. De Tarragona sols s'en recordan quan hi ha eleccions.

Veritat, poble de Tarragona, que s'ha de fer una bona escombrada?

LO DE L'OR

Ja feya temps que'l nostres ministres d'Hisenda tenien en estudi lo pagar en or los drets d'aduana, com a remey radical pera fer baixar los cambis. Aquí a Espanya, basta que a algún se li posi qualsevol seba al cap, pera que grilli infaliblement, y per las vegadas que'n número anterior havem parlat d'aquest assumpte de l'or, compendran nostres lectors que donem com a feta semblant disposició.

Ab la natural curiositat havem estudiat lo projecte del Sr. Urzaiz, y francament, no hi sabem veure los resultats pràctics que segons la premsa ministerial, se proposa obtenir lo govern.

Los drets en or quedaran limitats sobre determinats articles, baix las següents condicions:

30 per 100 de reducció de drets mentres lo cambi passi del 40 per 100.
25 per 100 id. id. si'l cambi se posan del 30 a 40 per 100.
20 per 100 id. id. del 20 a 30.
10 per 100 id. id. del 10 a 20.

Quan los cambis no arribin al 10 per 100 no hi haurá cap rebaxa.

Suposém que avuy tinguéssim que aforar una declaració d'aduana qu'importés 1.000 pessetas. Com lo terme mitjà del cambi del més passat és de 42 per 100 en números rodons, nos abonarian lo 30 per 100 de las mil pessetas, que quedarian reduhidas a 700 ptas. Aquestas 700 ptas. vindriam obligats a pagarlas en or espanyol, francès, etc.; suposém que'l pagol fém en francs y que comprats aquests al cambi d'avuy, 41 per 100, nos costarian 987 ptas. Segons aquest calcul, l'importador encara hi guanyaria un 3 per mil; però no's pot tindre en compte aquesta diferencia, perquè ocasions hi haurá segons lo curs dels cambis, que sh'hi perdi una mica.

De lo esmentat no podem treure la conseqüència de que ara per ara'l pago en or no beneficia ni perjudica al govern ni als importadors, puig no's pagarà més de lo que ara's paga. Fins aquí no li sabem veure la punta a la denominada lley del candado.

Tal vegada la trobarem en la qüestió dels cambis; veyam: cent francs que avuy comprí'l govern o un particular li costarán 141 pessetas. Aquesta mateixa quantitat en drets d'aduana rebaxant lo 30 per 100 produhirán al govern 98'30 francs, o siga una pèrdua de 1'70 per cada 100 francs, a part de las molestias que tindrán los particulars y'l mateix govern.

Parlém ara de l'influencia que la tal disposició puga tenir en lo curs dels cambis. Tant lo ministre com una part de la premsa, han dit, que ab lo pago en or, no tindrán'l govern necessitat de comprarlo al Banch d'Espanya, pera las atencions del deute espanyol domiciliat a l'estranger. Perfectament; però ls particulars bé'l tindrán de comprar al Banch o al qui'n tinga, perquè no sabem que l'or amonedat siga de generació exposita. Lo govern no tindrà, donchs, que comprar los 40 o 50 milions de francs que necessita anyalment pera'l deute extranger, però... l'compraran los particulars pera pagar drets d'aduana, que al capdell vindrá a resultar lo mateix, sense que influheixi en los cambis, puig hi haurá quan menys igual demanda de paper extranger que fins aquí.

Per ara y tant la lley de l'Urzaiz sobre l'or no ocasiona ni fret ni calor, és a dir, no perjudica ni beneficia al públic. Se explica donchs que ciertas societats econòmicas hagin vist ab indiferencia la disposició del govern y que fins l'hagin aplaudida, esperant ignocentment que per aquest cantó ns vingui la normalitat en la circulació monetaria d'Espanya. Nosaltres no hi tenim cap confiança; molt al contrari, temem que tot lo que s'ha fet y en la forma que s'ha fet, no porta altre objecte que sentar los fonaments del pago en or, de tots, absolutament tots los drets d'aduana, sense tretas ni vints ni deus per cents de rebaxa. A dosis petites s'empassan millor las pindolas; sinó, ja ho sentirán a dir.

5 Desembre 1901.

Cartas obertas

Al Sr. Roig y Bergadá, diputat a Corts per St. Feliu de Llobregat

II

En la meua carta anterior sostenia la teoria contraria a la manifestada per vostè en lo seu discurs, de que tots los moviments socials se caracterisan per la seva rapidesa y promptitud, y que, per

la rapidesa y promptitud, y que, per

la rapidesa y promptitud, y que, per

la rapidesa y promptitud, y que, per

la rapidesa y promptitud, y que, per

la rapidesa y promptitud, y que, per

la rapidesa y promptitud, y que, per

la rapidesa y promptitud, y que, per

que fan costat a un Silvela y a un Sagasta, no són bons ciutadans, ni han donat may proba de civisme. Tot lo més que podran fer será parodiar aquella cèlebre frase de Francisco I de Fransa: *Tot s'ha perdut menys l'honor*, y aqueix fou lo primer de perdres. Un home podrà ser tan honrat com se vulga en la vida privada; podrà ésser un bon pare de familia, un honrat comerciant, un advocat, un metje escrupulós en l'exercici del seu càrrech; però si sosté relacions il·lícites fora de la llar, si quebra fraudulentament, si defensa qüestions ilegals, si cura ab l'únich fi de lucrar ab lo malalt, ja no será un bon pare o espos, ni un comerciant, metje o advocat honrat, com tampoch pot ésser un bon ciutadà qui fa chor ab los homes de govern qui han portat la seva terra a la ruina y continúan ab frenesí'l seu camí de disbauxas.

Lo mohiment, Sr. Roig y Bergadá, se demostra caminant; las paraulas no convencen a ningú, com no convencen a ningú's discursos pronunciats a las Corts per nostres polítics, que tot lo més són llegits pel poble ab lo mateix entusiasme que las novelas de folletí, però així sí, escoltats ab admiració per la claque enguatada y sense ideals, que aplaudeix quan l'amo ho mana, que riu, murmura y mou lo cap obehint sempre a la mateixa consigna.

Y lo que dich dels partits polítics turnants y dels capdells de las masses exaltadas y defensoras de drets més o menys realisables o utòpics que inconscientment serveixen de pedestal a gent sense escrúpol ni vergonya, zhan pogut dirho may de nosaltres los catalanistas? A nosaltres no's poden atribuir pas la pèrdua de l'imperi colonial espanyol, la crisi industrial y comercial y per lo tant la puja dels cambis, los esvalots de la Coruña, Zaragoza, Valencia y altres poblacions d'Espanya, y no tan sols no's ho poden atribuir sinó que d'escoltar nostres prediccions anys enrrera, no se haurian perdut las Colonias y en cas de perdres no haurian costat rius de sanch y or, y d'escoltarnos avuy qui sab si lograriam aixecar un Estat que's precipita fatalment a la ruina. Y aqueix no és lo únich mèrit qu'havem contret si és que pot considerarse com a mèrit lo dir ab conciencia lo que's pensa y preveu. ¿Qui ha predicat la pau al nostre poble desent l'obra funesta dels governants espanyols qu'han posat en practica sempre'l seu lema predilecte, *divide y vencerás*? ¿Qui sinó los catalanistas s'ha preocupat fonament de la qüestió social, unint tots los catalans en un mateix vincle, fent desaparèixer odís y rancúnies? Fins portats en lo lloch hont perden la seva puresa ls ideals més nobles, en la lluita política, ningú sinó los catalanistas ha intentat purificar lo sufragi, comensant pera purificar lo cens, sanejar lo

luch y social y manifestar que'l qui

municipis, las verdaderas corporaciones populares, convirtintlas en lo que per lley natural deuen ésser, en verdaderas representacions del poble, de totes las classes sociales, desde las más encopetadas fins las más modestas, y no en representacions de partits polítics desacreditats y ineptes.

Abans de procurar desfer tots los arguments exposats per vostè en contra de la Constitució regional votada en la memorable Asamblea de Manresa, ab tots los medis que'l meu pobre cervell me dicti, permetim que li manifesti la meua sorpresa per l'inconseqüència que demostra en lo comensament del seu discurs a l'acceptar incondicionalment, pera dirho aixís, la fórmula de Tocqueville referent a la constitució dels Estats. Segons Tocqueville, y vostè mateix ho afirma, los Estats deuen fundarse en una absoluta descentralisació política y administrativa, y jo no veig y dupto que ningú pugui veure en cap apartat del seu discurs la seva conseqüència, admetent y defensant la descentralisació política. Ademés, tampoch sé veure la diferencia que hi pot haver entre descentralisació y autonomia, ja que són conceptes prou amples per confondre's entre si, y molt més si's tracta d'absoluta descentralisació política. ¿Perquè si accepta ab entusiasme la teoria de Tocqueville s'ha de mostrar enemic acèrrim de las Bases de Manresa? ¿No és així una inconseqüència y més encara una contradicció?

Deixém per un altre dia la discussió del programa catalanista que requereix més temps y més espay del que puch disposar.

JORDI DE MONTNEGRO.

Tarragona 5 Diciembre 1901.

Comentarios

Brometa "franca"

Al senyor Castellarnau, autor de la proposició per virtut de la qual l'Ajuntament declará que l'aplicació de las teorías autonomistas podrian ocasionar graves perjuicios, no solamente para Tarragona, sino también para la unidad de la patria, li ha surtit un defensor. D. Antoni de Magriñá y de Sunyer.

Voliem contestar seriament la carta del Sr. Magriñá que publicaren lo passat dimars alguns periódics; però, ben mirat, no val la pena. Al cap y a la fi, veiem que no se'n ha ocupat la premsa estrangera, y no hem de ser nosaltres més papistas que'l Papa.

Malgrat això, hi ha en l'esmentada carta un concepte que no podem pas deixar passar. Diu: «Pobres provincias catalanas si Cataluña llegiera a ser gobernada por los barceloneses»; lo qual, al nostre modo d'entendre, vol significar que l'autonomia de Catalunya seria perjudicial pels tarragonins.

Acostumat lo Sr. Magriñá a fer máxi-

mas y altres endengas, temps ha que ha adoptat lo tò profetich y bíblic que tan bé li escau... pera fer riure a la gent. Perque lo bò del cas és que las sevas profecias són com las del *Zaragozano*, que si las encerta, las endevina... y no las encerta may.

Tot hom recorda encara aquella profecia del Sr. Magriñá sobre la filoxera. La filoxera—deya—no podrà desarollar-se en España. Y efectivament, al publicarse'l libre titulat «Algo de Agricultura», en que hi figuraven los articles ahont se feya l'esmentada afirmació, la filoxera s'havia extès per moltes encontradas de Catalunya, omplint de dol y de miseria als nostres pagesos.

¿Pobre del Sr. Magriñá si's que feren cas dels seus concells, li demanessin dany y perjudici!...

Donchs, és segur que ab l'autonomia li passarà una cosa semblant.

Això de l'autonomia, Sr. Magriñá, és una cosa com la filoxera. S'introduheix pels camps sense fer soroll, y ab molt poch temps fa una destrossa de *ceps polítics* terrible. Oh, y que no hi valen ni empelts ni podas, ni remeys de cap mena. Se necessitan vergas d'una classe especial ab un conreu o educació particular.

A nosaltres las paraulas del Sr. Magriñá's fan creure que n'está atacat d'aquesta filoxera... Se li han quedat totes las vergas despalladas y ara li acaba de sortir l'última fulla, aquesta fulla de la *unidad de la patria*, que volguentho tapar tot, ho dexa tot al descobert... Crèguins lo Sr. Magriñá: dexilas corre totes aquestas fatleras d'escriure cartas y fer lo Quixot, perquè a la seva edat no li está bé. Continui regaland los seus llibres, ahont hi ha materia pera passarhi molts bons ratos, y no se'n ocupi de cosas que no entén, si no's vol posar a la mateixa mida del Sr. Castellarnau.

Li dihem nosaltres, que malgrat no haver nascut lo dia de *San Franco* ni dirnos *Franco* de tercer nom, de vendreques'a'n tenim pera donar y pera vendre.

Aficio a las firmas

Será lo que vostès vulguin, mes no podem resistir a la tentació de contestar al diari caciquista que volgué censurar nostre afany de buscar sempre en tots los actes polítics lo concurs del poble, ben diferent de la línia de conducta seguida pels polítics d'ofici a qui tothom los hi fa nosa.

Ja saben vostès que al principi als catalanistas nos deyan boigs, y efectivament, los boigs d'allavors han donat més d'un disgust als polítics de Girona, Barcelona, Sabadell y fins als de Tarragona.

Aquests boigs, quan se tracta de las eleccions municipals, cerearen y trobaren lo concurs de *perros de la manada*, que són obra del mateix poble, que

prestigi que avallaren lo manifest electoral, y aixís mateix ara, al demanar la revocació de l'act de l'Ajuntament relatiu a la censura al Dr. Robert, tampoch los hi han escassejat lo concurs personas digníssimas, conseguint en pocas horas reunir 304 firmas que, no volém exagerarho, mes creyém que totes juntas representen per lo menys tant com los vuit senyors regidors que prengueren l'act que tant mal efecte ha produhit a Tarragona y a Catalunya, fent reverdir lo recort de *fidelisima y ejemplar* que ostenta aquesta població en son escut, recort que baix son aspecte patriòtic valdria més esborrar.

Som aixís los catalanistas tarragonins; creyentnos sempre de pocas foras, ben al contrari dels caciquistas que no saben o no volen compendre la diferencia que va d'un temps a altre, busquem lo concurs de tot lo poble, y com aquest no's lo regateja, creyém interpretar son modo de pensar a l'obrar com ho fém.

Rés, que'l boigs d'alguns mesos endarrera han extès la malaltia d'un modo tal, que ben aviat de boigs ne serém tots. Sols quedaran com a sabis los polítics d'ofici, y com podria ésser molt bé que entre tants boigs hi estessin malament, en comptes de casas de salut pera ls boigs n'establirém pera ls sabis y en aquestas casas los enterrarem fins que a la majoria ls hi torni Déu l'enteniment, o los sabis se tornin tant boigs com los que sense més ideal que'l bé del pays nos desvellem per la regeneració de Catalunya.

Per això, pera saber quants som y pera demostrarlhi a aquests ilusos la forsa de las noves idees, tenim tanta afició a las firmas y a las... urnas.

Bibliografia

Diccionari de barbarismes introduhuts en la llengua catalana. Obra composta per Antoni Carera y Vidal. Un volum en 4t. major de 506 paginas. 22 X 14. Barcelona: Vilanova y Geltrú: Oliva, tipograf: Rambla Llibertat, 1901.

La llengua catalana distinta de tota altra, és molt antiga. Al gran tresor de elements ibèrics-baschs y celts hi afegim ls grachs y llatins, però deu fixarse per lo menys al segle VI sen començ y l'aparició dels tirats essencials de sa actual fesomia al segle IX, perquè a són començ se presentava ja formada essent lo document més antic qu'existeix la acta de consagració de la Seu d'Urgell.

Aquesta llengua arribá al major grau de perfecció a las darrerías del segle XIV y en part del XV; però l'unirne nostra nacionalitat ab Castella li doná un cop terrible, usantse encara en academias y públics certaments en los segles XVII y XVIII. Però'l segle passat, darrera de la idea d'unificació o centralisació escullí una variant a cada nació y la nomená llengua o idioma y a totes las demás variants nacionals dialectes. Lo procedi-

ment fou digne d'homes enganyats per una falsa metafísica que llegisaren per l'home en abstracte, mentres en realitat era molt concret. Sols per l'imposició censorista se comprén l'eclipse intelectual que patiren los súbdits deixant considerar sa llengua com dialecte mentres qu'era tant llengua com l'oficial. Parllem especialment d'Espanya, França y Italia. Aquí's digueren dialectes al basch, al catalá y al gal·lech; a França al provençal, al llenguadociá y al gascò, y a Italia al piemontés, milanes, al genovés, al bolonyés etc., mentres se guardava la categoria de llengua al castellá, al francès y al toscá.

Y ab la mania de que la llengua castellana vestia, més desde mitj segle en aquesta part, moltes personas han volgut parlar exclusivament en castellá essent la riota de la gent de seny que las ha considerat com a simis o boijas que obraven no més per esperit d'imitació. Al mateix temps los esforços cada dia més grans de la centralisació perquè la ensenyansa fos tota castellana fins la de conèixer, estimar y pregar a Déu, empijoraren las cosas. Veigis lo que deyal malanguanat bisbe Morgadés en sa famosa pastoral:

«Es igualment inconcús qu'existeixen en lo mon diverses llengüas que, si en sons tronchs originaris procedeixen de la confusió de Babel, en sas ramas derivadas prenen son caràcter del caràcter intelectual dels pobles que las parlan; de ahont se segueix qu'están de tal manera identificadas ab aquells, que una llengua no mor mentres lo poble qui li dona vida no cambihi lo seu modo de ser característich. Per lo que és voler violentar la naturalesa de las cosas, més encara, és empenyarse en un absurdo y exercir un poder tiránich sobre d'un poble, obligarlo a usar en sas relacions civils una llengua que no li és natural. No hi fa res que tals pobles de diverses llengüas formen una sola nació; lo qu'és contra naturalesa sempre será tiránich; per lo que si se ls hi podrà imposar una llengua comú per las relacions oficials ab l'Estat, per exigirhi així alguna rahó de conveniencia política, jamay se ls podrà imposar la llengua oficial per las relacions civils, y així a més de la rahó fonamental ja exposada per altra rahó també d'estricta justicia, qual és que las lleys deuen ésser equitativas, així és, afavorir y obligar per igual a tots los ciutadans; y no ho sería la lley que promulgues la imposició d'una llengua particular d'una regió a totes las regions d'un Estat de diverses llengüas, puig aquestas surtirien perjudicadas y la regió particular afavorida.»

Ab lo bell despertar de l'institució dels Jochs Florals eixiren llibres y periódichs y s'fundá un teatre.

Essent també lo llenguatge la fesomia de l'anima d'un poble y no oblidant per lo tant la seva dignitat, Catalunya seguint lo mohiment reivindicador de las antigas nacionalitats, ha procurat parlar l'influencia corruptora de l'idioma oficial en profit de la llengua patria que vivia ab malament conreu.

(Seguirá.)

Carta desclousa

A tots los pescadors de la costa catalana

Aymats del cor: Ja no és l'Isleec qui vé a dirvos lo convenient y lo que cal, pera veillar los vostres abandonats interessos; ja no és aquell que vos estima més que vosaltres mateixos per més de no volguerho compendre; ja no és aquell de qui'l poca solta y toca-campanas, del *Diario de Tarragona* ne deya que per el *hábito que viste debería tener más caridad con la desgraciada clase pescadora*... Són pescadors mateixos, són patrons de pesca, és més, és la Junta de patrons de pesca de Mataró, convocada per l'Ajuntament de Marina, qui vos repeteix y demana lo mateix, exactament lo mateix, ni més ni menys; que l'Isleec demanà ab coratje y valentia envejables en sos articles sobre pesca titulats «Cosas d'Espanya» y que tanta farolla varen moure.

Llegiu lo nombre 26 del diari catòlic *La Cruz* corresponent al 1.º d'aquest mes y en sa secció de «Noticias generales» trobareu un apartat que resa aixís:

La junta de patronos de pesca de Mataró, convocada per el ayuntamiento de Marina, ha acordado informar que en 1.º de Abril cese por completo toda pesca al arraste en todo el distrito como siempre se ha hecho en aquel trozo; que deben observar en todo su rigor las Reales ordenes que prohiben el uso de jávegas y boliches; y que por fin no hay inconveniente alguno en que se permita la inauguración de la pesca del *abou* en 15 de Septiembre, pues no es entonces, sino en Abril y Mayo, la época de las crias.

Tres peticions inclou aqueixa acordada informació.

1.º Que'n primer d'Abril s'acabi per complet tota la pesca al arrastre, per lo tant, la pesca del *bou*, de la *vaca*, del *rodó* etc.

2.º Que deuen observarse ab tot rigor, sens contemplacions ni miras de cap classe, totes las Reals Ordenes que prohibeixen el uso de jávegas (arts de n terra) y boliches; y

3.º Que no hi ha'l més petit inconvenient en que's permeti comensar la pesca del *bou* durant los mesos d'Abril y Maig per més que ls cachaes s'hi posin a peu y a cavall. Concedirho, és malmetre las crias, és anar contra la naturalesa, és cometre injusticias las més grans y més terribles; y si en sis mesos no n'hi ha prou, abans que concedir permis d'hi

Pastillas Morelló

Obran per inhalació dels agents antisèptics, anti-catarrales y anti-asmàtics que's despenen mentre's van desentente per la boca. Curan la **TOS, REFREDATS, BRONQUITIS, AUFEC, CATARRS, RONQUERA, ACESSOS PULMONARS, ETC.**
Farmacia del autor, Portal del Angel, 21 y 23, Barcelona

l'Abril, que's permeti la súdita pes-
quera desde'l 15 de Septiembre.

Què més ni que menys digué l'itseele
n sos articles?
Quan en lo nombre 58 de LO CAMP
de la honrada classe pes-
quera, a tenent a sas necessitats y a son
adonada y atenent a sas necessitats que's
demanda a la Comandancia que's
signi concedir lo permis de pescar al bou
desde'l dia 15 del present (Septembre)
desarmant lo dia últim de Mars, si aixís
accepta per totas las Comandancias. Las
sancions son sencillas y curtas:

1. Perque ara las crias ja estan fetas
l'única perduda es no agafar lo peix del
tot fet, però, Déu n'hi doret.

2. Perque durant tot l'Abril lo peix
no'met sens aprofitar-ne res; de-
manava res més?

Aquells pescadors o autoritats que
per ignorancia o malvolensa, per ton-
ter la més gran o maldat la més refi-
nada, cridavan contra l'autor dels es-
mentats articles, sabian lo que's deyan?
Sabian lo que's pescavan? Certament
hem de dir d'ells, o qu'eran uns solem-
nes tontos presumits o uns malvats in-
trigants vivedors de l'ilegalitat y de l'in-
justicia.

Y que n' diré dels masons y pocas sol-
tas que fan anar la caritat molt barata,
y ells ni coneixen lo natural respecte que
s' deu a tota persona de prohibisme?

Succeïx en això lo que n' tot lo de-
mes, sempre ls que no van may a missa
ni s'acostan pera res a l'Esglesia, són los
que cridan més, quan lo Rector cambia
un banch de lloch o béls ciris d'escala.

No s'havèn fixat may en lo que fan
los nins covats, culpables y aduladors
quan són a estudi?

Si un los hi canta las veritats y ls trau
los drapats al sol, desseguida ls sentiren:

—Sr. Mestre aquest me moteja y'm pega.
Donchs ni més ni menys feren aquests
ilusos del Diario cridant a l'arena al

Sr. Arquebisbe ab aquests paraules:
Nos permitimos rogar a nuestro respetable
Prelado haga entender al referido escri-
tor suspenda sus ataques en beneficio de la
clase pescadora.

Y quinas fatals conseqüencies se de-
duïxen d'aquell solt, sense solta del
Dio!

Ara que cridi o que's permeti pregar
al Ministre de Marina pera que amanilli
a la Junta de patrons de pesca de Mata-
rò y a l'Ajuntament de Marina també en be-
neficio de la classe pescadora.

Hi ha qui de vosaltres, pescadors cat-
alans, que tingui quelcom que dirhi
sobre això?

Jo si, a ells y a vosaltres. Als del Dia-
rio li arreglaré ls comptes qui l'ha de
substituir ben prompte y que's alegren:

De vosaltres affm. s. q. v. a.,
U. A.

NOVAS

En la sessió que celebrà l'Ajuntament
lo passat divendres y a la que hi con-
regué nombros públic, aquest demo-
strà diferents vegades las sevas simpatias
pel Sr. Castellarnau, especialment al
discutir un dictamen de Governació
sobre confecció de capots pels municip-
als, puig la Comissió s'havia descurat

de posar que s'adjudicaria per concurs.
En l'última part de l'orde del dia hi
figurava l'instancia avalorada per més
de trescentas firmes, demanant la revo-
cació de l'act pres per vuit regidors

protestant de las paraules del Dr. Ro-
bert al Congrés, y l'Alcalde, al donar
compte de que l'havia remès informada
al Govern civil, cometé la barrabassada
d'aixecar la sessió.

La concurrencia, a l'adonarse de l'al-
caldada, protestà soforlosament, surtint
de ca la vila cantant Los Segadors y don-
ant viscas a Catalunya, a l'autonomia,
a las Bases de Manresa y al Dr. Robert,

que eran contestats ab entusiasm. Tam-
bé sentiren alguns altres crits ben sig-
nificatius pera certs regidors.

Lo Sr. Castellarnau, autor de la des-
cabellada proposició que tant rebombori
ha mogut, fou objecte d'una afilada fe-
nomenal y siguié acompanyat bon rato
al d'aquesta agraçosa musica.

Nos han contat que una persona al
veure al Sr. Castellarnau entre dos mu-
nicipals que l'acompanyavan, se li acos-
tà d'hi:—Y això, Sr. Castellarnau,
què ha fet?

Ja teniam per seguir que ls caciquistas
inventarian alguna martingala pera fu-
gir d'estudi en l'assumpit dels telegra-
mas contra'l Dr. Robert. Ara resulta
que la sollicitud de revocació, és un recurs
d'alsada, que l'Ajuntament ha traslladat
al Sr. Gobernador, degudament infor-
mat.

Tenint com tenen majoria a l'Ajun-
tament, no hi havia necessitat de tergi-
versar las cosas: ab declarar que l'Ajun-
tament no's revocava, sino que's ratifi-
cava; quedava la cosa llesta y vots son
trufos. Però, no senyors; com no tenen
lo valor dels seus actes, no s'atreïren a
sostenir davant del poble, que la propo-
sició de Castellarnau que's feren seva,
acceptant-la, era legal. Com això no ho
podrian sostenir, recorregueren a la vul-
garitat de fugir d'estudi, com si ab això
se pogués enganyar al públic.

Lo fet d'aixecar lo Sr. Malé, a cuyta-
corrents la sessió, sense donar temps a
que fessin ús de la paraula's que s'ho
proposavan, ni fer la reglamentaria pre-
gunta de s'hi havia algún regidor que
tingués res que dir, demostra de la ma-
nera més eloqüent, quel fins comptant
ab majoria, no s'atreïren a tocar una
qüestió en que tot Tarragona estí al cos-
tat dels caciquistas. Si això fós veritat,
que no ho és, ja que vindria tan ver-
gonyosa fugida? Demostraren donchs,
lo que ja está en la conciencia de tot
hom: que no tenen arrels ni simpatias
dintre'l poble de Tarragona y que si no
fos lo favor oficial, si no fos lo centra-
lisme que sosté als petits cacichs pera
que aquests sostinguin als de Madrid,
no ocuparian de segur los llochs que
ocupan.

Que vagin fent, y sobretot que's
combatin tan cega y injustament com
ho fan; treballan inconscientment pera
nosaltres, que no tenim altra feyna que
aprofitar tots los seus desacerts. La pro-
posició d'en Castellarnau o de qui siga,
fou una gran falta, puig no solament
era ilegal sino en desprestigi del bon
nom de Tarragona. Per això nosaltres
demanarem la revocació, sense entrar en
consideracions de cap mena, puig havem
entès sempre que ls Ajuntaments no
deuen enredarse en qüestions polítiques
y menys en lo que diguin los diputats de
l'Estat espanyol. De seguir la teoria Cas-
tellarnau, això seria un olla de grills y ls
Ajuntaments no tindrian prou diners
pera enviar telegramas y més telegramas.

Lo cas del Dr. Robert encara és més
grave, puig en un assumpte de familia,
com son tots los que's refereïxen a Ca-
talunya, l'Ajuntament de Tarragona ha
sigut l'única que ha protestat, com si
aquí tots tinguéssim obligació de pensar
com pensan los que tal etzegallada co-
meteren, y com si 8 o 9 regidors elegits
per obra y gracia del caciquisme, repre-
sentessin lo que vol y desitja Tarragona.

Si's pensan que fugint d'estudi s'ha
acabat tot, van molt equivocats. Tarrag-
ona deu tornar pel seu bon nom y hi
tornará no n' tinguin dupte.

Pròu per avuy; fins a poch.

Fou objecte'l divendres y ahir de
molts y sabrosos comentaris que ls regi-
dors federals no assistissin a la darrera
sessió de l'Ajuntament, fent un paper
tristíssim, puig que no pogueren adhe-
rirse als accorts presos ab motiu de la
mort de l'eminent català D. Francisco
Pi y Margall.

Lo Sr. Cañellas proposà que's donés
lo pesam a la familia y que'l passeig de

Santa Clara portés en endavant lo nom
d'aquell ilustre patri.

Pobres regidors federals! Han repre-
sentat un trist paper davant del poble.

Faltaria a un deber de justicia, si no
enviessim a nostre confrare La Cruz la
més coral felicitació, per l'article Lo
Centralisme en l'Ajuntament que ha sigut
alabat y aplaudit per tot Tarragona.

Creym que nostre confrare está satis-
fet pel seu èxit periodístich y encara
més per las embestidas dels dos periò-
dichs caciquistas, puig això proba que's
hi va posar lo dit a la llaga.

També l'hem de felicitar per las raho-
nadas y valentas contestacions que ha
donat als esmentats periodichs, demo-
strantlos ab arguments y citas que no
tenen réplica, que no saben lo qu'escriu-
hen, ni's prenen la molestia d'entersar
dels assumptes que tractan.

De la peregrina idea de que's periò-
dichs catòlics no's poden ocupar dels
assumpits polítichs que interessan a la
vida dels pobles, riguisen. Los polítichs
centralistas totas las cosas las interpre-
tan a mida del seu gust, o millor dit, de
la seva conveniencia. Si en lloch de crí-
ticar la proposició d'en Castellarnau la
hagués aplaudit, no hi hauria prou sabó
a las saboneries, pera ensabonar als re-
dact as de La Cruz; però com a n'aquest
periodich li va passar pel magi posar las
mans en l'arca sanctorum del municipi, li
ha succehit lo mateix que a nosaltres,
que mentres no's recordavam de l'Ajun-
tament eram molt bons noys, però ha-
vent comets l'horrible delict de interes-
sarnos per Tarragona contra la mitja
dotzena de polítichs que tot ho malmes-
ten, ja no's respectaren ni com a cata-
lanistas ni com a particulars ni com a
res, empleant a falta de rahons insults
y calumnias.

Creym nostre bon confrare La Cruz
ni dels qu'escriuen ab guants ni dels
qu'escriuen ab mitjons, no'n fassi cas,
puig tots sabem que als caciquistas tant
los d'aquí com los de Madrid, los té sens
cuidado la religió y la patria, mentres
no's toquin lo presupost, qu'es l'única
religió y l'única patria que coneixen.

La premsa de la capital de la Repú-
blica Argentina corresponent al 17 del
passat Octubre, dedica grans y mer-
escuts elogis ab motiu d'haver sigut no-
menat Oficial Major de la Direcció de Co-
mers y Industria del Ministeri d'Agrí-
cultura d'aquell Estat, a l'il·lustrat tarrag-
oní y estimat amic nostre D. Angel
Artal, germà del competent catedràtic
de l'Institut y no menys apreciat amic
D. Adolf.

Nosaltres, que's honrem ab l'amistat

del Sr. Artal, havem llegit ab gran pla-
her la noticia qu'avuy comuniquem a
nostres llegidors, no solament perque
recau tan alta distinció a favor d'un
amic, sino perque és un veritable pre-
mi al treball y al talent.

Uneixi'l Sr. Artal a las nombrosas de-
mostracions de carinyo y sinceras felici-
tacions qu'ha rebut, la que de tot cor li
envia LO CAMP DE TARRAGONA.

Ahir va ésser colocada a la fatxada
principal del Convent de Monjas de
Sta. Clara, una artística creu de pedra,
dibuix de nostre benivolunt amic lo dis-
tingit artista D. Joseph Folch.

Las foras dels regiments d'Infanteria
d'Almansa y Luchana, celebraran avuy
la festa de sa patrona la Purissima Con-
cepció.

Pel mati tochs de diana en front dels
quartels per las bandes de tambals, trom-
petas y musicas. A las onze del mati as-
sistiran las foras ab sas respectivas ban-
deras y oficialitat a l'Esglesia de Sant
Agustí, a missa.

Als soldats se'ls hi repartirà un plus
de 50 cèntims y a las classes una pesseta.
Uns y altres disfrutaran de ranxo extra-
ordinari.

Per la nit se tocará retreta ab las ban-
das de musica.

Demà a las vuit del mati se celebrará
a Sant Agustí una missa de requiem per
las animas dels morts que pertenesquen
a abdós regiments, a la que hi assis-
tirán com avuy los quefes y oficials.

Lo sermó que's predicará avuy en los
solemnes oficis de la Catedral, está con-
fiat a nostre distingit amic lo M. I. sen-
yor Canonge Magistral Dr. D. Antoni
Balsells.

Diujenge passat vegé la llum públi-
ca lo n.º 2 de la revista mensual de lite-
ratura Arts y teatros Gent Jove que's pu-
blica en aquesta ciutat ab lo següent in-
teressant sumari:

L'intelectualisme català, per J. Bó y
Singla.—Joyas de la literatura catalana,
«La complota d'en Guillem», per Ma-
nel Milá y Fontanals.—La dona llesta,
per Francesch de A. Olives.—Las victo-
rias de la ciencia, per M. Menéndez.—
La font d'Isaura, per Bernabé Martí y
Bofarull.—Sobre l'ondina, per Ramón
Ribera Llobet.—Las tres Gracias, per
Narcís Gili Gay.—Cura y Creu, per Jo-
seph M.ª Origa.—Notas d'art.—Notas
de Teatros: «Centre Català», «Ateneo»,

«Principals», «Liceu», «Comedias» y «O-
vetats».—Novas y yellas.—Passatemps.—
Correspondencia.

Las condiciones materiales d'aquesta re-
vista han sigut notablement milloradas
en aquest número y demostren los bons
desitjos de la redacció de Gent Jove a la
que hi ha que agrahir y encoratjar en lo
camí empres de contribuir a la cultura
de Tarragona, ab una publicació verita-
blement notable en sa classe.

Y ja que de revistas catalanas nos
ocupem és ab gust que fem saber a nos-
tres llegidors que també l'altre que's pu-
blica a Tarragona o siga Patria a partir
de primer d'any sufrirà grans reformas,
entre altres lo constar cada número de
més planas y engrandiment de tamany.

A la obra del catalanisme hi hem de
contribuir tots en la mida de nostras
foras, y per lo mateix los avenços de
Patria y Gent Jove nos plauhen com a
propis.

—Camisas y corbatas alta nove-
tat. Camisaria de Pau Brú, Compte de
Rius, 24.

Hem rebut una atenta invitació dels
Srs. Generals Quefes y Oficals del arma
d'Infanteria, pera assistir a la missa res-
ada que tindrà lloch avuy en obsequi a
sa Patrona a l'Esglesia de San Agustí y a
la missa de Requiem del dilluns.

Agrahim l'atenció y procurarem as-
sistirhi.

En l'acreditada Confiteria dels nostres
estimats amichs Srs. Cabré, s'ha rebut
un gran assortit de turrons de totas las
marcas pera las vinentas festas, que sa-
tisfarán segurament a sos nombrosos pa-
rroquiàns.

La Comissió Provincial en la sessió de
ahir acordà declarar validas las eleccions
municipals de Tarragona.

Contra aquesta resolució s'interposará
recurs d'alsada. Ja que aquí entre ls ele-
ments caciquistas no hem trobat justicia
acudirem al Ministeri de la Governació
segurs de ser atesos.

Lo divendres passà a mellor vida don
Joan Lindeman y Rossell, comerciant
que fou d'aquesta plassa.

Acompanyem a sa distingida familia
en lo dolor que experimenta.

Segons lo Boletín del Centro Indus-
trial se tenen malas noticias de Madrid
en lo referent a la rebaixa del tipo de
contribució industrial pel que deu tri-
butar Tarragona.

No's estranya. Pera carregar al con-

tribuyent ab contribucions y més con-
tribucions són molt llestos los Ministres
d'Hisenda, mes pera rebaixas malgrat
siga ab tota justicia no cal anar depressa
y ya veuran vostés com ni d'aquí a cent
anys nos concedeïxen lo qu'es de jus-
ticia.

Y encara hi ha que cantá himnes al
centralisme!

Fá uns quants dias que'l fret apreta de
debbó, apareixent gelats tots los estanys
d'aygua que están a l'ayre lliure.

Aquest hivern se distingeix per la per-
sistencia de la baixa temperatura, cosa
no gayre frequent aquí, ahont los frets
solan ésser bastant intermitents.

Ahir a las deu del mati, a l'Esglesia-mo-
naster de Santa Clara, va celebrarse un
solemne ofici y la tendre funció de pro-
nunciar sos vots perpétuos Sor Maria
Antonia Guinovart, filla d'aquesta ciu-
tat, y Sor Francisca Tondo, de Valls,
fent la plática de costum en tals actes lo
Dr. Faulí, que ensalza las excelencias de
la vida claustral conmovent a l'audi-
tori.

Per la superioritat s'interessa al sen-
yor Alcalde de Tarragona faciliti local
pera instalharhi las oficinas de las comi-
sions liquidadoras del primer batalló del
regiment d'Infanteria de Luchana y del
batalló de Cassadors de Puerto Rico.

Sempre lo mateix; l'Estat demanant
edificis pera instalharhi las oficinas que's
hi convenen, y'l poble tenint que afegir
aquesta carga a las moltas que ja pesan
sobre éll.

Qui es que per edat que tingui no
voldrà conservar lo primitiu color dels
seus cabells? Pera conseguirlo lo perru-
quer CASALS poseïx un procediment
indi, purament vegetal, que no toca en
lo més mínim lo cutis, reproduheix lo
cabell y priva sa cayguda.

Anuncis oficals

Banch Hispà-Colonial

Conversió dels Deutes Colonials

AVIS

Per la ley de 28 de novembre darrer,
desde 1 de febrer de 1902 quedan retirats
de la circulació els Bitllets de l'Isle de
Cuba de 1886 y 1890, aixis com las Obli-
gacions de Filipinas de las duas series,

lo Sr. Tomas, candidato derrotat,
anulante els cupons de fetxa posterior
a dit dia y efectuant la conversió en
Deute perpétu interior al 4 per 100 en
la proporció y forma establerta en la ley
de 27 de mars de 1900.

Per resolució de la Direcció del Deute
públic s'ha disposat que a partir del
cupó de 1 de janer s'entreguin tituls de-
finitius per conversió dels Deutes, en
lloch de carpetas provisionals.

Y essent de gran interés aquestas dis-
posicions pera ls tenedors de Deutes Co-
lonials, se fá públic, advertint que en
aquest Banch s'admeten els valors a la
conversió tots els dias feyners, de dos
quarts de deu a dotze del mati; a Ma-
drit, en els Banchs Hipotecari d'Espanya
y de Castella y a casa dels senyors Ur-
quijo y Compañia, y a provincias, pels
delegats d'aquest Banch, ja designats en
anuncis anteriors.

Barcelona 3 de desembre de 1901.—El
secretari general, Aristides de Artiñano.

Representants a Tarragona

Ferrer, Saugar y Compañia

PUBLICACIONS REBUDAS

Pel y Ploma.—Lo núm. 81 de tant
notable publicació, joya de la typografia
catalana, corresponent al més d'Octubre,
conté un sumari interessantíssim, y que
en res desdii dels de números anteriors.

Entre ls gravats hi figuran lo retrato del
pintor Joaquim Mir, la reproducció de
set quadros de tant distingit artista, tots
referents a assumptes mallorquins; lo
retrato del periodista català R. Casellas
per R. Casas y la reproducció de quinze
cartells dels premiats en lo certamen de
la casa Malagrida, de Buenos Ayres, en
quin concurs sigué honrat ab lo tercer
premi lo distingit artista català R. Ca-
sas.

Catalunya Artística, núm. 78.—La
part literaria ben cuidada. Entre ls gra-
vats publica lo retrato del llorejat poeta
català Francesch Mathew y un estudi de
R. Casas. Com a suplement reparteix
un magnífic retrato de D. Francisco
Pi y Margall.

Juventut, núm. 95.—Corresponent
al 5 de Desembre. Publica escullits treballs
literaris y un bonich retrato d'en Pi y
Margall.

Lo Teatro Regional, núm. 512,
any X, corresponent al 30 Novembre.

TIP. DE FRANCESC SUGRANES, COMTE DE RIUS, 9.

DIDA S'ofereix jove y abillet de
pochs mesos pera criar
en sa casa o en la dels pares de la cria-
tura. Informaran en l'impremta de
aquest setmanari.

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.ª—TARRAGONA

APRENENT

Se'n necessita un en l'estampa de
aquest setmanari.

SOCIETAT GIMNASTICA

higiénica y hidroterápica nocturna (9 a 12 nit)

DIRIGIDA PER LO PROFESSOR TITULAR TO-
MÁS MARTÍ Y FILL, EN SON GRAN ESTABLI-
MENT, RAMBLA DE SANT JOAN, 38, ENTRA-
DA PER LA FATXADA LATERAL O PER LO CA-
RRER D'ADRIA

Títul de soci 5 ptas.
Per un any..... 15 »

Quotas que's Srs. Socis podran satis-
fer lo dia del seu ingrés o durant los quat-
re primers mesos a rahó de cinch pes-
setas.

En iguals condicions s'admeten abo-
nats anuals a 25 pessetas poguent disfru-
tar del gimnassi desde las vuit del mati
a darrera hora de la nit; excepció de la
classe especial y reservada al sexe femení.

Edat mínima 20 anys.

CENTRE D'INSTRUCCIÓ MUSICAL

DE TARRAGONA

INAUGURAT EN 1898

EN LO

SALÓN AYNE

Rambla Sant Joan, 46, baixos

Curs de 1901 a 1902

Queda oberta la matrícula en'l propi
local pera l'ingrés a las classes que co-
mensaran lo dia 1.ª del próxim Octu-
bre de Solfeig, Teoria de la música,
Piano, Armonium y instruments d'aïre
y pulsació.

Horas de classe

Senyoretas de 5 a 7 tard.

Noys de 6 a 8 nit.

Comp.ª Cartagenera Navegació

Pera Londres y Newcastle ou Tyne, sortirà
d'aquest port lo dia 13 del corrent lo vapor
San Fulgencio, admetent càrrega y
passatgers.

Sont agent: D. Joseph M.ª Ricomá.

Pera Valencia, Alacant, Málaga,
Cádiz, Galicia, Asturias, San-
tander y Bilbao, sortirà d'aquest
port lo dia 14 del corrent lo vapor **Anto-
nio Roca**, son capitá D. Rafael Mercadal,
admetent càrrega y passatgers pera dits ports.

Sont agent: D. Joseph M.ª Ricomá.

Pera Valencia, Alacant, Cartagena,
Aguilas, Malaga, Cadiz,
Vigo, Carril, Villagarcia, Coru-
nya, Puebla, Marín, Ferrol, Rivadeo, Gijón,
Santander y Bilbao, sortirà'l 12 del corrent
lo vapor **Julian**, son capitá D. Eufemiano
Suarez, admetent càrrega y passatgers.

Lo despatxa son agents Srs. Fills de Be-
nigno Lopez.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Alme-
ria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo,
Marín, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol,
Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages,
San Sebastián, Bayona, Bordeaux, Nantes,
Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 12 del corrent
lo vapor **Cabo Creux** son capitá don
Victor Urrutia, admetent càrrega y passatgers
pera els citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marian
Peres.

Cartell pera avuy

Teatre Principal TARDE.—Lo
drama en set actes

Los pobres de Madrid.

NIT.—Lo drama en cinch actes Frou-
Frou y la comedia en un acte El sueño
dorado.

Teatre Ateneu TARDE.—Funció

